

Cristina Guzmán Traver

Una ceramista a la zona 0

Com estàs Cristina? *Malament Antònia, molt malament, he perdut casa meua i el meu taller -matisa Cristina- afortunadament estem tots, el pitjor són les vides que s'han perdut.*

TEXT: ANTONIA CARBONELL • FOTOS: SHIRO DANI

Des de la responsabilitat adquirida davant l'empatia que desperta el patiment humà, no podem per menys que acostar-nos a la situació d'aquells molts artistes que van perdre la seva obra, els seus tallers i estudis amb tot l'equipament, alguns fins i tot també el contenidor declarat ruïna total. Ho farem extraient del relat col·lectiu una experiència concreta, la viscuda per la ceramista Cristina Guzmán Traver.

Abans de res, hem d'expressar amb claredat que, com a conseqüència de la immensa onada de dolor que va portar l'aigua, Cristina només va patir pèrdues econòmiques, també aquelles que jo anomenaria "intangibles" com ho és el benestar que proporciona

a una ceramista el seu taller i a qualsevol artista el seu espai de treball, per tant el relat s'enfoca des del just distanciament i el reconeixement cap a aquelles moltes vides que van acabar en situacions dolorosament tràgiques i no podem ni imaginar la fonda ferida que deixen en els seus familiars i amics.

Des de la perspectiva descrita, ens apropem a aquesta ceramista nascuda a Aldaia on segueix habitant i on es va construir una casa de nova planta a pocs metres del seu taller, on em rep. Tota la part baixa va quedar coberta per la sobtada tromba d'aigua i ja imaginem les conseqüències. Des d'allà ens dirigim al taller situat en el que fou l'antiga casa familiar on ella mateixa va créixer, és la típica casa valenciana que en-

cara conserva una entrada molt àmplia que condueix a un gran pati, o com se sol dir al corral. En aquest espai que en altres temps servia per tenir els animals de la casa, al bell mig hi ha un vell llimoner, típic costum molt arrelat a València.

Ens trobem a Aldaia un dels pobles més afectats per les conseqüències de la gran catàstrofe que assoleix el País Valencià la tarda nit del 29 d'octubre del passat 2024. L'anomenat barranc de la Saleta, una de les lleres que es desbordà, travessa la població i com passa en molts llocs paral·leles a aquesta llera discorren dues voreres, una a cada marge, en un d'aquests carrers al costat del barranc tenia la Cristina el seu taller.

Segons entrem, la ceramista fa una de-

tallada crònica de com es va trobar la situació pocs dies després del gran desastre, si escau i de la mateixa manera que molts altres, ella i la seva parella van trigar diversos dies a poder sortir de l'habitatge, refugiats a la part alta de la casa, els seus fills els acostaven el menjar pujant per sobre dels cotxes que bloquejaven l'accés. Quan per fi va poder desplaçar-se fins al taller el va trobar amb la part del darrere envaïda pels cotxes dels veïns i les parets derruïdes deixant l'espai desprotegit, ordinadors i tot el material gràfic perdut, ni eines o instal·lació de cap mena.

A les parets es distingeix, amb meridiana claredat, una línia fosca que deixa molt clara l'alçada dels aproximadament dos metres d'aigua que van cobrir el taller, ja sense el fang perquè uns voluntaris van dedicar dies per netejar i desenrunar aquell lloc que tants i tants anys havia estat lloc de gaudi. Després, el consorci de museus, en una tasca encomiable de suport als artistes afectats, va recollir l'obra de Guzmán per tenir-la sota custòdia esperant temps millors. El sentiment és de desolació continguda per la certesa que tot anirà millor i des d'aquesta actitud constructiva destaca el suport rebut de tants, m'explica. *L'Associació Ceramistes de Catalunya es va posar en contacte amb mi per veure què necessitava, també Oriol Cal-*

vo, President de l'Acadèmia Internacional de Ceràmica, de la mateixa manera que AVVAC Associació d'Artistes Visuals de València Alacant i Castelló.

Caminem per diferents dependències i Cristina fa inventari descriptiu del que hi havia a cada lloc, de sobte un detall entenedor trenca el relat i la ceramista em mostra unes làmines d'argila molt, molt fines i delicades, les havia anat enlairant a poc a poc dels barrots d'una reixa i les havia dipositat amb cura. Un acte de resistència quan tot sembla perdut, l'ànima de ceramista, de dona que estima el fang, per sobre de tot el patiment que aigua i fang han causat al seu entorn, amor pur.

Ens trobem davant d'una ceramista de llarga trajectòria que dissenya de manera autònoma el seu programa educatiu iniciat el 1970. Des de molt primerenca edat i sempre enfocat a la formació artística, va trobar en la ceràmica el lloc on quedar-se per sempre i així ha continuat en una formació constant que l'ha acostat als cursos impartits per les figures més rellevants de la ceràmica.

En l'obra de Cristina Guzmán podem percebre una qüestió que actua com a fil conductor a les diferents sèries, en totes elles veiem un volum, un contenidor que sempre connecta interior i exterior indistintament des d'obertures insinuades, dis-

cretes però patents. Hi ha molt contingut narratiu en aquests volums aparentment neutres, distants.

El contenidor de diferents emocions, reivindicacions i situacions han conduït l'artista en els darrers anys cap a una sèrie de propostes profundament lligades a l'assossegada observació del femení; des d'una posició d'empatia l'artista assenyalava signes de sotmetiment en què les dones caiem, fins i tot sense ser-ne conscients, parlem de la sèrie *Collarets o Cadenes*, exposada el 2021, a la biblioteca municipal d'Aldaia. En altres casos, des d'un espai que combat el dolor i la desesperança de les dones atrapades en cercles opressors socialment acceptats en algunes cultures. Cristina Guzmán forma part de l'Associació MAV (dones a les arts visuals) i del Col·lectiu Mans de Dona de València.

D'altra banda, és fonamental destacar, en el treball de Guzmán, aquest gust per utilitzar diferents materials ceràmics per construir les seves escultures. Experimenta i juga amb els materials, conscient que cadascuna de les pastes dels diferents acabats proporcionen a l'obra un valor que afecta, no només allò estètic, també narratiu, objectiu final d'aquesta dona profundament reivindicativa, propietària d'una resiliència que la farà sobreposar, sens dubte, a totes les dificultats. ●